

FARSKÝ LIST

12. máj – 18. máj 2025, číslo 597

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Čičava, Čičava 38, 09301

Tel.: 0911/711488, o.martinlaban@gmail.com

Čo sa narodilo z Ducha je duch

„Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha“ (Jn 3,8). Tieto slová z evanjelia sv. Jána hovoria o ďalšej podstatnej biblickej čрте, podľa ktorej možno poznať kresťana: Kristov učeník je ako vietor! Čo to konkrétne znamená? Aké znaky tohto živlu má mať Kristov vyznávateľ?

Keď sa povie „vietor“, v prvom rade sa nám vybaví pohyb. Vietor nikdy nestojí na mieste, stále kamsi smeruje. S jeho povahou sa nespájajú vyjadrenia: nehybať sa, stáť, zotrvať na jednom mieste. Rovnako je to aj s kresťanom. Kresťan je stále na ceste, neviaže sa na žiadne miesto, nikde sa nezasedí.

Povaha vetra ako prípadný obraz nášho života sa nám vidí veľmi nepohodlný a nevýhodný.

Ved' každý človek si už prirodzene hľadá nejaké stabilné a výhodné miesto na zemi, ktoré by mohol nazvať svojím, kde by sa usadil, kde by sial a zbieral úrodu a spokojne, bez problémov žil. Tento ľudský ideál sa však v žiadnom prípade nemôže spájať s predstavou kresťana.

„Ved' naša vlasť je v nebi. Odtiaľ očakávame aj Spasiteľa Pána Ježiša Krista“, hovorí sv. Pavol v Liste Filipanom.(3,20) Ako kedysi Abrahám, putujúci z miesta na miesto, aj kresťania podľa listu Hebrejom vyznávajú, že „sú na zemi iba cudzincami a pútnikmi. A keď takto hovoria, naznačujú, že hľadajú vlasť. Ved' keby boli mali na mysli tú, z ktorej vyšli, mali dosť času vrátiť sa. Ale oni túžia po lepšej, to jest po nebeskej“ (11,13-16). Kto má vlasť, ale v nej nebýva, je ešte len na ceste do nej. Svoj život žije ako provizorium, jeho ustavičnou spoločníčkou je

pominuteľnosť. Nikdy sa veľmi nezabýva na jednom mieste, lebo vie, že o chvíľu pôjde ďalej. Ako sa hovorí, „stále sedí na kufroch“, pripravený na ďalšiu cestu. Taká je duchovnosť kresťana. Práve o takej hovoria Skutky apoštolov, keď opisujú život prvých spoločenstiev: „nik z nich nehovoril, že niečo z toho, čo mal, je jeho, ale všetko mali spoločne“ (4,32). Vo svetle tejto duchovnosti musíme chápať aj to, čo hovorí svätý Pavol: „A tak, bratia, hovorím, čas je krátky, aby napokon aj tí, čo majú ženy, boli, akoby ich nemali; tí, čo plačú, akoby neplakali; tí, čo sa radujú, akoby sa neradovali; tí, čo kupujú, akoby nič nevlastnili; a tí, čo užívajú tento svet, akoby ho neužívali, lebo tvárnosť tohoto sveta sa pomíňa“ (1Kor 7,29-31). Zmysel uvedeného je tento: Žite na tomto svete, užívajte jeho dobrá, ale neabsolutizujte ich! Nepovažujte veci tohto sveta za božstvá, ktoré vám dajú šťastie! Neberte ich príliš vážne. Robte všetko s akýmsi vnútorným odstupom a nadhľadom. Srdce kresťana je zakotvené iba v Bohu a jeho nádej sa upiera k nebu. Tam je jeho vlasť! A preto sa kresťan cíti cudzincom na zemi, žije stále vo vedomí, že všetko pominie, a preto je stále pripravený ísť ďalej. Ježiš hovorí o vetre, že nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tieto slová nás privádzajú k ďalšiemu nezvyčajnému aspektu povahy Kristovho učeníka. On skutočne, akoby nevedel, kam ide. Aj v tom je podobný Abrahámovi. „S vierou poslúchol Abrahám, keď bol povolaný, aby šiel na miesto, ktoré mal dostať ako dedičstvo; išiel a ani nevedel, kam ide“ (Hebr 11,8).

Nasledovník Ježiša Krista však vie: Boh mu v

Kristovi sľúbil nový, nádherný život. On však nevie, aký bude jeho skutočný výsledok a obraz. Tiež detailne nepozná konkrétne cesty k nemu. Ale stačí mu viera, že Boh, ktorý robí jeho dejiny, vedie ho tam pevnou rukou, tak, ako kedysi ohňovým a oblačným stĺpom viedol Izraela do zaslúbenej zeme. Preto kresťan, iný projekt života, okrem tohto, nemá. Samozrejme, že je slobodný, aby si zariadil život, ale je vždy pripravený zrieknuť sa svojho plánu, a to bez náreku a šomrania alebo ho zmeniť, ak vidí, že Boh mu cez konkrétne fakty hovorí, že jeho plány sú iné. Prameň radosti kresťana spočíva v tom, že objavuje a plní Božiu vôľu a túto nachádza nielen v Božích prikázaniach, ale vo všetkom, dobrom i zlom, čo prináša každodenný život. Ježišov učeník si váži zdravie, ale choroba ho nezlomí, chce mať aj postup v zamestnaní, ale prijme aj svoju degradáciu alebo to, že ho nedoceňujú, chce pre svoje deti zabezpečiť štúdiá, ale zostane spokojný, aj keď sa neuskutočnia. Ježišov nasledovník je v tomto všetkom slobodný! Nie je otrokom plánov, ktoré si vytvoril. Nechce ich uskutočniť za každú cenu a neupadá do depresii, keď mu život urobí škrt cez rozpočet. Toto je znakom skutočnej Kristovej slobody. Takúto slobodu mal Ježiš na mysli, keď obyvateľov Božieho kráľovstva prirovnal k vetru: Vietor veje, kam chce. Kresťan sa nedá ničím spútať, ničím ovládnuť. Jeho jediným a centrálnym bodom je Boh a plnenie Božej vôle jeho jedinou rozkošou.

Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum. V týchto slovách je vyjadrené, ako sa javí jeho chovanie navonok. Kresťan, ktorý má povahu vetra, púta na seba pozornosť. Žije ináč ako jeho okolie, má inú mentalitu, iné životné hodnoty, jeho duch je slobodný, je

nevypočítateľný ako vietor, je v ustavičnom pohybe, stále na ceste, a pritom žiari šťastím. Hľa, tajomstvo, ako kresťan svedčí o Kristovi už len svojím životom.

„Vietor veje, kam chce; počuješ jeho šum, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide. Tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha.“ Kresťan, ktorého siluetu sme sa v týchto úvahách pokúsili načrtnúť, má v biblickej terminológii dve mená, ktoré sú synonymom. Písmo o ňom hovorí ako o človekovi podľa Ducha, lebo, ako sme si vysvetlili, narodil sa zo Svätého Ducha. Inde ho nazýva novým človekom, lebo jeho život je novou prirodzenosťou narodenou z moci vzkrieseného Krista, bez ktorého je niečo také absolútne nedosiahnuteľné a vo svete nejestvujúce.

Zmýšľať podľa tela je smrť

Povedali sme si, že kresťan, podľa Písma, je človekom duchovným alebo novým človekom. Jeho opakom je človek telesný alebo tiež starý človek. Aj na obraz tohto starého sa nám treba pozrieť, a to urobíme v dvoch nasledujúcich úvahách.

Najprv všeobecná definícia: Človek telesný je človek, ktorý je dedičným hriechom odtrhnutý od svojho Stvoriteľa, ešte neprijal vykupiteľský čin Ježiša Krista, je presvedčený, že sa môže spasiť, teda nájsť šťastie, vlastnými silami, a že toto šťastie nájde aj mimo Boha.

Takýmto človekom sme všetci, okrem Panny Márie, Božej Matky, a ostaneme ním tak dlho, kým nás Ježiš Kristus nepremení svojou láskou, ktorej zdrojom je krst. V Božích očiach je posudok takéhoto človeka veľmi nelichotivý. V Knihe Genezis je pred opisom potopy nasledujúca úvaha, ktorou Biblia vysvetľuje, prečo Boh dopustil túto zničujúcu kataklizmu.

„Keď Pán videl, že ľudská nerest' na zemi je veľká a že všetko zmyšľanie ich srdca je ustavične zlé, Pán oľutoval, že stvoril človeka na zemi a bol skormútený v srdci“ (6,5).

Všetko zmyšľanie ich srdca je ustavične zlé. To značí, čokoľvek si naplánujeme, na čokoľvek sa odhodláme, čokoľvek urobíme, nič z toho nie je bezúhonné pred Bohom. Na všetkom je pečať zla. Ináč povedané, všetko je poznačené naším egoizmom, lebo všade a vo všetkom hľadáme len seba! List Rimanom najprv analyzuje morálnu situáciu pohanov a Židov a potom prichádza k nasledujúcemu zdrvivúcemu konštatovaniu: „Čo teda? Prevyšujeme ich? Vôbec nie! Veď sme už o Židoch i Grékoch vyhlásili, že všetci sú pod hriechom, ako je napísané: „Nik nie je spravodlivý, nik nie je rozumný, nik nehľadá Boha. Všetci poblúdili, všetci sa stali neužitočnými: nikto nerobí dobre, veru, celkom nik. Ich hrtan je ako otvorený hrob, svojimi jazykmi hovoria ľstivo, za perami majú jed vreteníc, ich ústa sú plné kliatby a horkosti; ich nohy sú rýchle prelievať krv, na ich cestách skaza a nešťastie; nepoznali cestu pokoja. Pred ich očami nieto bázne Božej“ (3,9-18).

Nemyslíme si, že tie slová sa vzťahujú na nejakých, podľa nás, kapitálnych hriešnikov: zlodejov, cudzoložníkov, vrahov a podobne. Pavol to hovorí o všetkých ľuďoch. Aj o tých slušných, úctivých a nábožensky založených! Veď kto viac sa v oných časoch mohol považovať za poriadneho a nábožného človeka, ak nie Žid?!

Aby sme pochopili všeobecnú situáciu človeka, uvedieme si ešte jedno veľmi dôležité miesto v Písme svätom: „Ani nechápem, čo robím, lebo nerobím to, čo chcem, ale robím to, čo nenávidím ... chcieť dobro, to mi je blízko, ale robiť dobro nie ... Podľa vnútorného

človeka s radosťou súhlasím s Božím zákonom; ale vo svojich údoch pozorujem iný zákon, ktorý odporuje zákonu mojej mysle a robí ma otrokom zákona hriechu (Rim 7,15.18.22n).

Z toho vyplýva veľmi dôležitý poznatok.

Človeka telesného nemusíme hneď podozrievať zo zlej vôle, on má pojem dobra, túži po ňom, chcel by ho zrealizovať, ale nič z toho nevychádza! Nemôže sa vymotať zo svojho sebecka a hľadania seba samého. Svätý Augustín to po dlhoročnom bolestnom hľadaní vyjadril svojím slávnym a často opakovaným výrokom: „Pre seba si nás stvoril Bože, a nespokojné je naše srdce, kým nespočinie v tebe!“ V jeho myšlienke je obsiahnutá základná pravda o človeku: Človek je stvorený Bohom, a jedine v ňom môže nájsť svoje naplnenie, zmysel a šťastie. Keby sme to vyjadrili z opačnej strany, potom platí to, čo povedal sv. Ján: „Boh je láska“ (1Jn 4,16). Boh - Láska teda stvoril človeka pre lásku. Iba v nej, to znamená, keď miluje a je milovaný, naplno realizuje svoje človečenstvo. A ešte ináč: Stvoriteľ našu ľudskú prirodzenosť tak usposobil, že iba v jeho láske k nám a v našej láske k nemu v plnosti žijeme, ako povedal sv. Augustín, „odpočívame“.

Hriechom sa však človek pred touto láskou zatvoril, čím sám sebe zasadil smrteľnú ranu. Každý hriech je vlastne „antivyznaním viery“, v ktorom Bohu povieme: „Ty ma v skutočnosti nemiluješ, obmedzuješ ma svojím zákonom a moje dejiny robíš zle! A preto si ja sám, spoliehajúci sa na vlastné sily, lepšie zariadim život a nájdem svoje šťastie!“ Zvyšok je už iba konzekvenciou vyplývajúcou z tejto našej strašnej, a pritom tak málo si uvedomovanej úvahy. Človek nemôže žiť, ak jeho život nie je zakotvený v nejakej istote. V niečom musí nájsť oporu, istotu a lásku. A ak to nie je Boh,

človek si musí nájsť inú pevnú pôdu pod nohami. Telesný človek si napríklad nevie predstaviť šťastný život bez peňazí. Čím ich má viac, tým lepšie! Náhradkou večnej lásky sa mu stala láska ľudská a uznanie od druhých. Aby si to zaslúžil, musí byť „niekým“, musí si vydobyť postavenie, musí niečím zaimponovať! A preto bude o tie veci bojovať so všetkou energiou. Taký človek sa nazdáva, že nájde zlatú baňu lásky v manželstve a v rodine. Nič naivnejšie ako takéto očakávanie! Nie je to však iba naivné, ale aj tragické. Tragédia je v tom, že on čaká tú veľkú, neobmedzenú lásku, ktorú môže dať iba Boh od muža, ženy a detí, a neuvedomuje si, že oni, tak isto zranení hriechom, nielenže túto

lásku dať nemôžu, ale rovnako ju aj požadujú od neho! Naším ustavičným vyžadovaním lásky v skutočnosti druhých vydierame a ponižujeme a prináša nám to iba rozčarovanie. Keďže všetky tieto veci sú, podľa nás, bezpodmienečne potrebné pre naše šťastie, túžime po nich za každú cenu. Bojujeme a sme hlboko zarmútení, ak sa v boji o to, či koncept šťastia sa bude realizovať, ukážeme slabší alebo porazení. Toto všetko sú mechanizmy, ktoré plodia starého človeka zahľadeného do seba, egoistu hľadajúceho seba vo všetkom! Jestvuje nejaká cesta z tohto bludného kruhu?

	Čičava	Komárany	Memík
Po 12.5.	<i>Svätí otcovia Epifanos, cyperský biskup a Germanos, konštantínopolský patriarcha</i>		
		18.00	
Ut 13.5.	<i>Svätá mučenica Glykéria</i>		
	18.00 + Ladislav, Emília (r. Staškova)		
St 14.5.	<i>Polovica Päťdesiatnice; svätý mučeník Izidor</i>		
	8.00		
Št 15.5.	<i>Prepodobný otec Pachómios Veľký</i>		
	8.00		
Pi 16.5.	<i>Prepodobný otec Teodor Posvätený</i>		<i>Zdržanlivosť od mäsa</i>
	18.00 + Marta (r. Kopčová)		
So 17.5.	<i>Svätý apoštol Andronik</i>		
	18.00 + Mária (r. Miškaňová)		
Ne 18.5.	<i>Piata nedeľa po Pasche – o Samaritánke</i> <i>Svätý mučeník Teodot z Ankyry</i>		
	9.15 * ZBP Dušan, Mária (r. Vileniková)	7.30 * ZBP Beáta, Patrik (r. Matiová)	11.00 * za farnosť

Úmysel modlitby: za mier na Ukrajine a vo svete

Pripomíname portál dobrodinec.online. Pridaná bola už aj možnosť trvalého príkazu, resp. platba prevodom z účtu. Farnosť Čičava má k 10.5.2025 vyzbieraných 13% ročného príspevku a 15 darcov.